

Scientific Journal

VIRTUS

#17, October, 2017
published since 2014

2017

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal **Vvrby?**

Issue it 17, October, 2017

Published since 2014

*(Recommended for publication by the academic council of the
Vohdymyr <Dah^cEast ^Ukrainian National University
(the proceedings Wo.2 October 27, 2017)*

*(Recommended for publication by the academic Council of Luhansk,
Regional Institute of (Postgraduate (Pedagogical (Education
(the proceedings 5Vb.4 September 27, 2017)*

Founder: Scientific public organization
"Sobornist" (Ukraine)

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning
Without Borders" (Canada).

Partners:

A Volodymyr Dahl East-Ukrainian National
University (Ukraine);

4 Lugansk Regional Institute of Postgraduate
Pedagogical Education (Ukraine);

A Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);

4 SE «Lugansk State Medical University* (Ukraine);

* Consortium for Enhancement of Ukrainian
Management Education (Ukraine);

A Pomeranian Academy in Slupsk (Poland);

A Donbas State Technical University (Ukraine);

4k Baku Islamic University (Azerbaijan);

4 University of the town of Nish (Serbia);

A Zielonogorski University (Poland);

A Center of Modern Pedagogy "Learning Without
Borders" (Canada).

Virtus: Scientific Journal / Editor-in-

Chief I A. ZWRU - October / 7,

2017. - m_r,

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., <Ph.(D., professor, "Head of the scientific public
organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.<D., associate professor, Head of the
(Department of Humanities of SE «Lugans^ State Medical
X)University» (Ukraine);

Talishinski E.B., (Ph.(D., associate professor, "Head of the
(Department of (Public (Disciplines of the (Baku Islamic 'University
(Azerbaijan).

Starichenko E.V., Head of analytical (Department of the
scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the
scientific public organization "Sobornist" (Ukraine)

Journal Indexing:

S Scientific Indexing Services (SIS) (USA) is academic
database -which provides evaluation of prestigiousness of journals.
The evaluation is carried out By considering the factors like paper
originality, citation, editorial quality, and regularity o3)
international presence.

^Academic database SIS provides:

- citation indexing, analysis, and maintains citation databases
covering thousands of academic journals, Books, proceedings and
any approved documents;

- maintains academic dataBase services to researchers, journal
editors and pubfishers;

- provides quantitative and qualitative tool for ranking,
evaluating and categorizing the Journals for academic evaluation
and excellence.

S Citefactor (USA) is a service that provides access to quality
controlled Open JAccess Journals. The (Directory indexing of
journal aims to Be comprehensive and cover all open access
scientific and scholarly journals that use an appropriate quality
control system, and it will not Be limited to particular languages
or suBject areas.

The aim of the (Directory is to increase the visibility and ease of
use of open access scientific and scholarly journals thereby
promoting their increased usage and impact.

Citefactor cooperates with the leading universities. The Base
includes nearly 13 thousand scientific journals.

• **S International Innovative Journal Impact Factor
(IIJIF)** — academic database was organized with the aim of
creating an open platform for scientific research around the world.
IIJIT provides the necessary communication of scholars, editors,
puBlishers and conference organizers, through its exclusive
services: provides indexing of scientific journals (calculates the
impact factor), forms a list of national/international conferences
and journals.

Certificate of Mass Media Registration:

KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.

Journal Editorial Staff Contact Information,
e-mail: virtustoday^gmail.com

website: <http://virtus.conference-ukraine.com.ua>

CONTENT

PHILOSOPHY

Volynets O.O.

THE SOURCES AND WAYS OF OVERCOMING
THE GLOBAL FAMILY CRISIS IN CATHOLIC CHURCH.....12

Gorban R.A.

LIUBLIN SCHOOL IN POLISH PERSONALISM.....17

Denysyuk Zh.Z.

MEDIA VIRUSES AS A MEANS OF DISSEMINATION
OF POST-FOLKLORE IN THE INTERNE ENVIRONMENT..... 22

Lytvynenko A.I.

LEONID LISSOWSKY - THE LABORINTS OF
THE PROFESSIONAL DESTINY (POLTAVA PERIOD
OF LIFE AND CREATIVITY OF THE COMPOSER).....26

Naumkina O.A.

TEACHING PHILOSOPHY: FROM CHILDHOOD
TO THE THIRD-GENERATION UNIVERSITIES.....30

Sinelnikova M.V.

DEATH TREATMENT IN THE BUDDHISM.....35

Skalska D.M.

PHILOSOPHICAL ACSIOLOGY AS ART-THERAPY.....40

PSYCHOLOGY

Zavatskyi V.Yu.

THE INFLUENCE OF THE ABILITY TO ANTICIPATION
ON THE SUBJECTIVE WELL-BEING OF THE INDIVIDUAL44

Ivanova V.V.

THEORETICAL APPROACHES TO THE PROBLEM
OF MORAL EDUCATION
OF A CHILD OF PRESCHOOL AGE.....47

Klymyshyn O.I.

FEATURES OF SPIRITUAL DEVELOPMENT
OF PRACTICING AND NOMINAL CHRISTIANS:
THE RESULTS OF EMPIRICAL RESEARCH.....52

Lobanova A.O.

FEATURES OF CONSTRUCTION PROCESS
OF PSYCHOLOGICAL TEST, WHICH AIMED
AT DETERMINING A DOMINANT TYPE OF INTUITION
OF PERSONALITY.....56

Poliakov I.O., Pavlichenko D.G.

FEATURES PRE-START MENTAL STATES
IN ATHLETES ARCHERS.....60

Proskurnia A.S.

FUNCTIONAL PERFECTIONISM AS A QUALITY
OF SELF-ACTUALIZED PERSON.....64

Sulyatytsky I.V.

SOCIOPSYCHOLOGICAL PRINCIPLES OF FORMING
THE CHARACTER OF DEFENDER OF UKRAINE.....68

PEDAGOGY

Bilichenko S.V.

MODEL OF MARKETING ACTIVITIES
IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....73

Binytska K.M.

CLASSIFICATION OF EASTERN EUROPEAN COUNTRIES
IN THE CONTEXT OF PROFESSIONAL TRAINING
OF THE FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS
AT THE PRESENT STAGE.....78

* **Binytska O.P., Kokiel A.**

PROFESSIONAL PREPARATION OF THE FUTURE
MANAGERS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS
TO INNOVATIVE ECONOMIC ACTIVITY.....82

Bliashevska A.V., Bakhoment S.P., Akhanova A.V.

THE USE OF TRADITIONAL AND NON TRADITIONAL
FORMS OF WORK WITH THE PARENTS
OF YOUNGER SCHOOL CHILDREN.....86

Boichuk P.M., Borbych N.V., Marchuk S.S.

EUROPEAN EXPERIENCE OF PHYSICAL EDUCATION
IN THE PEDAGOGICAL INHERITANCE
OF K.D. USHYNKYI.....90

Vnukova O.N.

PECULIARITIES OF INFORMATIONAL EDUCATION
HIGHER SCHOOL TEACHERS.....95

Vushtei O.A., Babich A.I.

PEDAGOGICAL MASTERS AND ITS ELEMENTS.....98

Denysenko N.H.

PROFESSIOGRAPHIC APPROACH AS A COMPONENT
OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS"
PROFESSIONAL MOBILITY FORMATION.....100

Dubrovska L.O., Samoilenko O.V.

MODERN APPROACHES TO THE DEFINITION
OF THE CONTENT AND STRUCTURE
OF A HEALTHY LIFESTYLE OF YOUNGER STUDENTS.....105

Ionova E.N., Lakhmotova Y.V.

QUESTION OF LEARNING ENGLISH
IN THE WALDORF SCHOOLS OF CHINA.....109

Korneshchuk V.V., Kolodichuk Y.V.

METHODOLOGY OF DIAGNOSTIC
THE PREPARATION OF FUTURE SOCIAL WORKERS
FOR WORK WITH CHILDREN WITH DISABILITIES.....112

Я 2.015.31:17.022.1

Іванова В.В.,

к.психол.н., доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Мукачівського державного університету, vika-ivanova@ukr.net

Україна, м. Мукачєво

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ МОРАЛЬНОЇ ВИХОВАНOSTI ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

(2)

У статті представлений аналіз теоретичних підходів до проблеми моральної вихованості особистості дитини дошкільного віку. Виділено наявні напрямки в розробці проблеми виховання морально-ціннісної - ведінки дітей. Вона визначається сполученням моральних правіп, досягненням розуміння дошкільниками їхнього змісту і моральної цінності для себе і оточуючих, вихованням орієнтира на емоційний стан : знолітків, врахування їх інтересів, емпатичним відгуком на переживання іншого, збагаченням • фактичного досвіду прояву вольових зусиль дошкільнят при виконанні правил.

Ключові слова: моральний розвиток особистості, моральна вихованість, моральна поведінка, лпалізація.

"установка проблеми. Моральний розвиток ості дитини, формування ціннісних мотивів, "ності, допитливості, залучення дітей до олюдських цінностей є пріоритетним напрямком шкільній освіті. За допомогою освоєння етичних нів, спрямованості та підпорядкування мотивів, їх і дитина вчиться здійснювати моральний вибір, в особистості не сформовані моральні норми дінки та взаємини, то формування моральності іме характер засвоєння знання, запам'ятовування, -г прийняття і розуміння цих норм. Суспільству ~:5на особистість, що володіє позитивними льними знаннями і моральними якостями [18].

Аналіз теоретичних досліджень, програмно : іличних матеріалів, вивчення практики розвитку стальної вихованості особистості дітей дошкільного дозволів встановити, що проблема розвитку тільності в дошкільній педагогіці залишається і:;рішеною. В дошкільному віці необхідно :коналювати моральні способи збагачення . гального досвіду в процесі входження дитини в світ елей і світ культури [9,11,15].

Мета статті. Проаналізувати теоретичні підходи до >:слями формування і розвитку моральної вихованості с ібистості дитини дошкільного віку.

Вклад основного матеріалу. Моральна ованість визначається як прояв відносин особистості с однолітків [13]. Морально вихована людина та, у якій лотреба, прагнення вести себе відповідно до певних зсрм. Вітчизняні педагоги і психологи розвинули уявлення про розвиток особистості як засвоєння -ікопичення людської культури [12,16], активного і тзорчого характеру особистості. Розкриття проблематики хобистісної позиції належить К.О. Абульхановій-Главській, Б.Г. Ананьєву, В.М. Мясичеву та ін. [1,16].

Моральна вихованість особистості дошкільника розглядається нами як система стійких морально- ліннісних мотивів, що виявляються у відносинах дитини •о однолітків і дорослих, його поведінки в цілому, іменованій на моральних стандартах і нормах.

Моральна поведінка - сукупність вчинків людини,

що мають моральне значення, скоєних нею у відносно тривалій період в постійних або змінних умовах. Сучасний період суспільного розвитку обгрунтовує проблему формування нової людини, соціально активної, здатної до перетворювальної діяльності. Етичні пізнання відображають моральні відносини людей і висловлюють моральний ідеал. У них розкривається зміст того, як люди повинні жити, що робити, щоб здійснився цей ідеал [7,13,18].

Введення людини в культуру - це розвиток її моральності, допомога в проникненні в світ мистецтва, науки, філософії на основі рефлексивної свідомості, «діалогічного сполучення», де усвідомлення має особливе значення. Мораль реалізується в спілкуванні та діяльності. Сам процес може відбуватися стихійно і в умовах цілеспрямованого розвитку особистості [18].

О.О. Бодальов [2] відзначав, що в ряді першочергових проблем формування моральної сфери істотне місце займає проблема об'єктивних чинників, які забезпечують розвиток. Головним завданням в зв'язку з цим він вважає з'ясування, коли, як і якими сторонами вони впливають на розвиток особистості, і як ці сторони повинні змінюватися, щоб людина формувалася не з будь-якими характеристиками морального розвитку, а тільки з тими, які відповідають високим суспільним ідеям.

Вітчизняні педагоги та психологи розвинули уявлення про розвиток особистості як засвоєння накопичення людської культури (Л.С.Виготський, О.М.Леонтьєв, Л.Ф.Обухова), активного і творчого характеру особистості (М.Ф.Добринін, С.Л.Рубінштейн). Засвоєння культури означає оволодіння певною сумою знань, умінь і навичок та формування нерозривно пов'язаних з ними властивостей особистості: цілеспрямованості, активності, самостійності, відповідальності.

Життя в суспільстві людей - основна умова особистісного розвитку дитини і дорослого. Вирішальну роль в цьому виконують соціальні чинники, соціальне середовище, з якою особистість взаємодіє. Формування особистості забезпечують високі, свідомі форми її поведінки і діяльності, що утворює єдність розвитку вольової, емоційної, інтелектуальної, моральної сфер [18].

Особистість опосередковує залежність попереднього і наступного етапів в ході життя. Формула С.Л. Рубінштейна [18] про заломлення зовнішнього через внутрішнє стосовно особистості набуває свій новий вираз. Концепція С.Л. Рубінштейна вважається послідовною і авторитетною. Саме він вперше висунув і розкрив діяльнісний принцип, показав співвідношення діяльності і особистості, сформував принцип єдності свідомості і діяльності. Багато вчених дотримуються визначення даного С.Л. Рубінштейном про те, що особистість - це сукупність внутрішніх умов, через які переломлюються зовнішні впливи.

Соціально-особистісний розвиток - це розвиток пізнавальної сфери, оволодіння дитиною соціального досвіду, дій і відносин, усвідомлення себе в суспільстві, бачення себе в інших людях, набуття готовності до відповідальності в навколишньому світі. Розкриття проблематики особистісної позиції належить К.А.Абульхановій-Славській, Б.Г.Ананьеву, В.М.Мясищеву та ін. [1,16].

Вивченню внутрішньої позиції дошкільника присвячені праці Л.І. Божович, Л.С. Виготського, Л.С. Славшої [3,4]. Великий внесок внесли дослідження І.С. Кона, А.В. Петровського, Д.І. Фельдштейна та ін.

Нам видається істотним теза Л.С. Виготського [4] про те, що всі вищі психічні функції людини спочатку формуються як зовнішні, в результаті яких бере участь не один, а два суб'єкта. Поступово вони стають, внутрішніми, перетворюються з «інтерпсихічних» в «інтрапсихічні».

Соціалізація особистості - складний і суперечливий процес, при якому соціальне середовище виступає як зовнішній фактор розвитку дитини в конкретному соціумі. Соціалізація не вичерпується адаптацією до соціального середовища, а є творчим самовираженням, самореалізацією особистості в процесі індивідуальної діяльності та взаємодії з оточуючими людьми.

Психічна діяльність людини і її соціальне середовище взаємопов'язані і взаємозалежні. Успішний розвиток індивіда залежить, перш за все, від сприятливих психосоціальних і соціокультурних чинників, включаючи його найближче оточення (сім'я, батьки) і широке соціальне оточення (суспільство в цілому). Процес соціалізації йде значно активніше, коли є умови, при яких особистість може проявляти свої здібності, задовольняти різноманітні потреби та інтереси, життєві домагання-очікування (Е. Еріксон).

Про значення соціального досвіду дитини в моральному вихованні писав О.В. Запорожець [8]. Він відзначав, що егоїзм дитини не є неминучою особливістю віку, а являє собою в значній мірі результат недоліків виховання, наслідок бідності та обмеженості соціально-морального досвіду дитини.

Соціалізація - це процес і результат засвоєння й активного відтворення індивідом соціального досвіду. І.С. Кон розглядає соціальне становище індивіда як його місце в певній соціальній структурі, в основі якої лежить засвоєна, інтегрована роль людини, що представляє собою внутрішнє визначення індивідом свого соціального стану, його ставлення до цього положення і обов'язків, що впливають з нього.

Соціальна детермінація внутрішнього світ особистості має складну структуру. Головне в ній - і об'єктивні умови, що діють через потреби і інтереси особистості, сформовані на психологічному культурному рівнях. Вони обумовлюють зміст соціальної поведінки.

Основні компоненти особистісного розвитку:

- інформаційно-змістовний - знання та уявлення;
- емоційно-мотиваційний - позитивні емоції та почуття, радісні переживання від спілкування, вміння! розрізняти емоційні стани людини і адекватно на них реагувати, проявляти співчуття, співпереживання;
- поведінково-діяльнісний - вчинки, дії, спрямовані! на надання допомоги людині, прояв турботи, бажання зробити приємне близьким, прагнення керуватися м своєю поведінкою порадою старшого, наявність позитивно" реакції на його рекомендації (В.М. Мясищев [16]).

Моральні якості особистості - це своєрідний «сплав» мотивів і способів поведінки, прояв стійких відносин особистості, синтез емоційного, раціонального вольового компонентів, що мають пряме відношення до] становлення моральної вихованості [12].

Комплекс факторів розвитку складається з зовнішню і внутрішніх компонентів, факторів розвитку, ш: стимулюють моральну спрямованість особистості - від зовнішніх проявів (поведінки) до формуванні моральних уявлень, знань, переконань.

Необхідно побудувати зміст системи знань ЗІ ієрархічним принципом: виділити ядро, центральк; ланку знань, яке могло б стати основою цілеспрямоване' системи. У процесі формування такої системи знані необхідно враховувати особливості змісту цих знань засвоєння їх дітьми. Під керівництвом дорослих дітя можуть засвоювати систему знань на основі розумінню природних, дієво існуючих в навколишньому світі зв'язків і відносин між окремими предметами і явищами.

Роль дорослого в процесі розвитку дітей, залученню їх до культури визначається як позиція відповідальності (Д.І. Фельдштейн). Розвиток розуміється як процес відкриття унікального «Я» кожної людини, де дорослий займає позицію організатора пізнавальної діяльності Батькам хочеться, щоб дитина була розумною, з розумові здібності мають матеріальну основу - мозок.

Наявність особистісного, глибоко зацікавленого ставлення до знання, коли воно стає внутрішнім придбанням, є одним з найважливіших умов перетворення моральних знань у переконання, а стимулів - у мотиви (Є.П. Ільїн). Володіючи природними анатомо-фізіологічними передумовами до становлення особистості, в процесі соціалізації дитина вступає у взаємодію з навколишнім світом. Поступово в дію вступає закономірність: якщо поведінка, вчинки маленької людини диктуються тільки її потребами, то людина виростає аморальною особистістю. У неї розвиваються ненормальні, підвищені вимоги до життя і майже усяка відсутність вимог до себе.

На сучасному етапі дитинство є фізіологічне, психологічне, педагогічне і складне соціокультурне явище. Долучаючись до суспільних норм, традицій і цінностей, дитина робить це індивідуально. У неї формується власний образ життя, внутрішній світ, який

лії-: нове інтеграційне утворення дитячої особистості - онвідуальність.

_ : б зрозуміти смислові орієнтири дитини, її смислові иш, треба дізнатися, на що дитина звертає увагу як І важливе для себе, яке її ставлення до цього і :тгу. незалежно від того матеріальний він або . ;ний, реальний або уявний. Є дві позиції в сучасних шженнях: «Я в суспільстві» - усвідомлення себе як суспільства і позиція «Я і суспільство» - : : ілення себе суб'єктом суспільних відносин.

: - ожим роком дитина більше дізнається про світ, в вона живе. У неї складається особливе, ідуальне, характерне ставлення до цього світу і до окремих сторін. У дітей треба формувати систему оьнених знань про явища суспільного життя, які є БОЮ свідомого ставлення до навколишнього.

І розвитку важливо розрізнати знання про світ і • • слові зв'язки з цим світом. Коли знання дійсності : : собистісно-значущим для дитини, воно перетвориться о: роговказний орієнтир, в ситуацію морального

Г.О. Люблінська [13] вимагає створення єдиної . ми, що включає моральні знання, відносини і дії.

Цьому сприяє збільшення обсягу уявлень і понять навколишній світ, зростаюча довільність психічних сів, здатність до засвоєння зв'язків між предметами ами навколишнього світу, зростання можливостей мового розвитку, поява пізнавальних і етичних сів. О.С.Макаренко вважав, що вироблення стійкої, ної моральної поведінки немислиме без правильної ізації всієї системи виховних впливів. [14].

Моральна поведінка - це дотримання норм моралі г.геч власній вигоді та інтересам при відсутності тгшнього контролю і примусу. Стикаючись з гною дійсністю і не знаходячи підтвердження своєї : : ої самооцінки, дитина проявляє конфлікт, між гьним та ідеальним «Я».

Г призводить до виникнення важких переживань і : : > вання таких негативних властивостей особистості, - гресивність, недовірливість, підозрілість, впертість, ^ : : обливу вразливість, що ускладнює педагогічний \ - з на дітей.

У реальному житті реальна і емоційна поведінка : : оюють тісну єдність образу «Я». Сензитивність чи до змісту «Я - концепції» робить її вразливою до : : — яких впливів інших людей. При цьому дуже ливо саморозвиток особистості як розвиток самості : : о «Я», що передбачає розвиненість процесів : : лізнання, їх функціонування.

На моральний розвиток дошкільнят впливає : : _ : йне благополуччя дитини в групі однолітків, ммальний психологічний клімат дитячого колективу. : : : кий рівень рефлексії сприяє швидкому засвоєнню • : : гільно-цінних критеріїв оцінки «Я», самої тливості їм відповідати (С.Г. Якобсон), що підвищує - кість кордонів психологічного простору для Стеження і прояву «Я».

У дошкільному віці вперше починає усвідомлюватися оловий зв'язок речей і дій, одна дія починає : : : орятися іншої. Лише в старшому дошкільному віці : : глива супідрядність дій, які перебувають в більш оалених і складних смислових відносинах (О.Р.Лурия).

Велике значення для розвитку волі має засвоєння дитиною моральних норм поведінки. Моральна норма - це проста форма моральних тверджень, яка поступово входить в життя дітей. Оцінювання особистісного сенсу загальнолюдських цінностей (моральних вимог) і відповідне переживання призводять до того, що вони починають набувати суб'єктивну значимість, яка за допомогою цілісності «знання і емоції» виявляється фіксованою в структурі особистості (Г.М. Бреслав).

Оцінка оточуючих людей сприяє розвитку почуття обов'язку у дітей старшого дошкільного віку, робить сильний вплив на розвиток особистості. Дошкільнята зазвичай користуються більш-менш конкретними уявленнями про якусь веселу, добру або брехливу людину.

Ця конкретність не дозволяє маленьким дітям побачити знайомі риси моральної поведінки в новому, необхідному для їх практики життєвому випадку, тим більше в своїй власній поведінці.

Разом з моральними почуттями моральні переконання і уявлення мотивують поведінку, визначають ставлення до членів суспільства і власних обов'язків. У дослідженнях Л.С. Виготського, О.В. Запорожця, О.М. Леонтьєва, Д.Б. Ельконіна проблема розвитку моральних почуттів, моральної поведінки особистості займає значне місце. Істотною стороною в розвитку моральних почуттів є зростання їхньої уваги переживанням інших людей і вміння «співпереживати» з ними те, що їх хвилює, радує, засмучує [4,8,12].

У науковій літературі термін «моральний розвиток особистості» - це привласнення дитиною моральних норм, узагальнення і перетворення їх у внутрішні «моральні інстанції», що реалізуються поведінкою. Разом з тим, щоб альтернативні способи поведінки потрапили і втрималися в свідомості, вони повинні володіти певним рівнем привабливості для дитини. Це означає, що спонукальна сила особистих інтересів і афективна зарядженість моральних норм повинні бути досить близькі.

Суперечлива ситуація починає виступати для дитини педагогічним засобом, завдяки якому альтернативні варіанти поведінки протиставляються, інтенсивно усвідомлюються, порівнюються і оцінюються. Мотиви моральної поведінки взагалі, а в дошкільному віці особливо інтенсивно формуються в процесі безпосередньої діяльності дитини, в спілкуванні з дорослими і однолітками, в реальних відносинах, які природно складаються між дитиною і оточуючими.

Наявність одних моральних знань не забезпечує моральної поведінки, реального дотримання норм. У міру засвоєння норм і правил поведінки вони стають тими «мірками», якими користується дитина в оцінці інших людей. Позитивна оцінка, спрямована на певні якості і вчинки інших осіб, робить оцінювані зразки привабливими для дитини. Вона сприяє формуванню стійкого позитивно-емоційного ставлення дітей до конкретних переваг.

Як показують дослідження А.А. Анциферової, В.К. Котирло, дотримання дітьми правил моральної поведінки не є гарантією сформованості у них гуманізму. Одна з найважливіших якостей особистості - здатність володіти і управляти своєю поведінкою. Для цього

необхідна готовність до моральних дій, яка визначається знанням моральної норми, емоційного ставлення до них, наявністю власного емоційного ставлення.

В даний час в моральному розвитку виділено дві самостійні сфери дослідження. Перша сфера - так звана моральна поведінка. Це добровільне дотримання норм моралі, навіть якщо їх порушення не дасть людині певну вигоду і вона впевнена у безкарності своїх дій. Друга сфера - морально-ціннісні та морально схвалювані ставлення до інших людей, головним чином так звані гуманістичні та альтруїстичні почуття і стосунки (С.Г. Якобсон).

Єдино правильний шлях у житті: утвердження добра, ширості, взаємної турботи і відповідальності, справжнього ставлення до морального обов'язку. Сутність позитивного ставлення дитини до дорослого виражається в прояві сукупності моральних якостей. Це передбачає виховання у дітей навичок важливої і культурної поведінки, співчуття, чуйності до інших людей.

В результаті дослідження, проведеного С.Г. Якобсон, було показано, що справжній вплив на моральну поведінку дитини надає та оцінка, яку вона сама собі дає як особистості, відповідальній за свою поведінку, визнаючи свою схожість з образами, зафіксованими в суспільній свідомості як втілення зла. Мотивація поведінки - це суб'єктивна детермінація. Через неї людина входить в дійсність.

Орієнтація дитини на виконання позитивно оцінюваних вчинків служить формуванню різноманітних особистісних властивостей. Відбувається регуляція вчинків, дій, бажань дитини згідно встановленим етичним вимогам суспільства. Для дошкільного віку формування довільної поведінки полягає в подоланні залежності дитини від наочної ситуації. Вона сама вибирає, у що буде грати, діє відповідно до задуму і своєї фантазії (О.О. Смирнова).

Висновки. Отже, вивчення і осмислення педагогічних досліджень дозволило виділити наявні напрямки в розробці проблеми виховання морально-ціннісної поведінки дітей. Вона визначається сполученням моральних правил, досягненням розуміння дошкільниками їхнього змісту і моральної цінності для себе і оточуючих, вихованням орієнтира на емоційний стан однолітків, врахування їх інтересів, емпатичним відгуком на переживання іншого, збагаченням практичного досвіду прояву вольових зусиль дошкільнят при виконанні правил.

Література

1. Ябульханова-Славская, %Я- Стратегия жизни [УПекст] / КЯ- Ябульханова-Славская- - М.: Мысль, 1991. - 302 с.
 2. (Бодалёв, ЯЛ- 'Б-Т. Янаньев о человеке [ПТекст]/Я-Я-'Бодалёв // Мир психологии. -1999. -На 2.- С 142 - 148.
 3. <Божервич, ЯМ. Яичность и её формирование в детском обществе (психологические исследования) [ПТекст] /Л-И.Божервич. - Ж: Просвещение, 1995.-437 с.
 4. (Выготский, ЯС- Игра и её значение в психическом развитии ребёнка [ПТекст] / ЯС- (Выготский // Психология дошкольника: Хрестоматия /' Сост. ПГ.Я-Урунтаева.- М.: Академия, 2000.- С 19-35
 5. Талигузова ЯМ Ступени общения: от года до семи лет [ПТекст] /ЯМ. Талигузова, <Е.О. Смирнова. - Ж: Просвещение, 1992. -143 с.
 6. (Воронова, НМ. Природа, искусство и изобразительная деятельность детей [ПТекст]: метод. (Рекомендации для воспитателей, работающих с детьми 3-6 лет по программе «Радуга» / НТМ. (Воронова.- 3-е изд.- М.: Просвещение, 2001.- 160с.
 7. Фьяченк, ММ. Психологический словарь - справочник [ПТекст] / ММ.Фьяченко, Я-Я- ХандыБович // Мн.: Харвест Ж: ЛСТ, 2001.- 576 с. (Библиотека практической психологии).
 8. Запорожец, Д(В. Игра и её роль в развитии ребенка, дошкольного возраста [Шекст] /Я-(В-Запорожец//Хрестоматия по возрастной психологии.- Ж: Изд-во Московского психолого-социального института; (Воронеж; Изд-во МПО «Модэк», 2003.- С203-207.
 9. Колодийченко, Я-(В. "Концепция и программа социального развития детей дошкольного возраста [ПСекст] Я.(В.%рломийченко. — Пермь, 2002. -115 с.
 10. Коменский, Я-Я- (Великая дидактика. [ПТекст] Я-Я- Крменский // История зарубежной дошкольной педагогики Хрестоматия / Под ред. С-Ф-Тгорое-а.-М.: Академия, 2000- С43-80.
 11. "Кудрявцев, (В.Н. Исследование детского развития ;_ рубежом столетия [ПТекст] / (В.ИТ. Кудрявцев // (Вопр. психологи- -2001. -На2.-С 3-22.
 12. Яеонтьев, ЯМ. философия психологии [ПТекст]: :7: научного наследия / ЯМ. Яеонтьев; под ред. Я-Я Яеонтьев- Ю-Я- Леонтьева. - М.: МТУ, 1994. - 228 с.
 13. Люблинская, ЯЛ- О моральных представлениях - моральных привычках [ПТекст] / Я-Я- Люблинская // Психолога дошкольника: хрестоматия / сост. Т-Л- (Урунтаева. - Ж: Академия, 1998. - С 296 - 302.
 14. Макаренко, ЯС- О воспитании [ПТекст] / ЯС-Макаренко: сост. и автор вступ, статьи (В.С. Холемендин. — М.: Политизда.- 1990. - 415 с.
 15. Мухина, Q3.С- (Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество [ПТекст] / (В.С. Мухина. - ~ Академия, 2004. - 456 с.
 16. Мясцев, (ВМ. Понятие личности в аспектах норм-, патологии [ПТекст] / <В.Н Мясцев // Психология личности Хрестоматия. - СПб, 2000. -С 123-127.
 17. (Рубинштейн, С-Я- Неловек.и мир [ПТекст] / С.Л-(Рубинштейн - -М.: Наука, 1997.-191 с.
 18. Субботский, (Е,<В. (Ребёнок, открывает мир [НТекст]. (Е.<В. Субботский. -М.: Просвещение, 1991.-207 с.
- (inferences)**
1. Ябу[к\бапоуа-51ау5к\суа, %Я. Stratehyia zhyznu [Tekj: %Л. ЯбуСк\Лапоуа-ЯСаух&a. - М.: Must, 1991. - 302 с.
 2. (BodaCев, ЯЛ- (ВМ Янаней о cheCовеке [Tekst] / Я-Я<В<м\М // Myrpsykhohhyu. - 1999. -Ho2.-S 142-148.
 3. (Bozhovych, L.Y. Lychnost y её formirovanye v detsirr obsfichecstve (psykhoiohycheskye yssiedovanyia) [Tekst] L.(Y.(Bozhovych. -M.: Prosveshchenye, 1995.-437 s.
 4. Vbihotskiy, L.S. "Yhra y её znachenye v psykfyche; razvytyu rebёnka [Tekst] / L.S. "Cbdwtskiy // Psykhofc-- doshkoinyka: Khrestomatya/Sost-TЯ-"Vruntaeva.- M.: Яkadс— •_ 2000.-S 19-35.
 5. Haйhuzova L.H. Stupeny oBshcheniya: ot hoda do semy JA [Tekst] /L.H. Haйhuzova, £.O. Smyrnova. - M.: (prosveshch.;—*. 1992. -143 s.
 6. (Doronova, T.H.Pryroda, yskusstvo y yzoBrazyte.^ deiateinost detei [Tekst]: metod. (Rekomendatsyy dlia vospyt^.:^ ra5otaiushchykh s detmy 3-6 Cet po prohramme «(Radur~-- T.H. (Doronova.-3-eyzd- M.: (Prosveshchenye, 2001.-160с.
 7. (Diachenko, M.H. Psykhohhycheskiy slovar - spraiе:--